



**УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАШТИТАТА
НА ПОТРОШУВАЧИТЕ ПРЕКУ ФЕР ОДНОС
ОД СТРАНА НА КОМПАНИИТЕ ВО ПОЛИТИКИТЕ
ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**

<https://conweb.network/>

Скопје, 2021

Издавач:

Организација за потрошувачите на Македонија

Автор:

М-р Мартина Грнчаревска

Овој документ е подготвен преку Проектот: „Заштита на граѓанскиот простор - Регионален центар за развој на граѓанското општество“, финансиран преку SIDA и имплементиран од BCSDN. Содржината на овој документ како и информациите и презентираниите ставови не ги претставуваат официјалните позиции и мислења на SIDA и BCSDN. Одговорноста за информациите и ставовите искажани во овој документ е целосно на авторот/ите.

ПОЛИТИКА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Влијанието на производите и работењето на компаниите врз животната средина и животот на граѓаните е критериум за доделување на договорите за јавни набавки и финансирањето на проекти на компаниите преку ЕУ програмите и/или кредитни средства на финансиските институции. На овој начин компаниите се насочуваат континуирано да вложуваат во иновирање на производите со помало влијание на животната средина, било преку искористување на ресурсите и енергијата во создавањето на производите, било преку трошењето на производите.

Иновациите во производи кои се произведуваат со еколошки материјали, опрема која штеди енергија и потрошувачка со помало влијание врз животната средина, се поттикнуваат преку ЕУ програмата ХОРИЗОНТ, со приоритет: Предизвици во општеството.

Политиките на ЕУ се насочени во две насоки: дизајнирање на програми на ниво на ЕУ (Хоризонт, КОСМЕ, ПРОГРЕС и други) и координирање на акциите на земјите членки во креирањето на инструменти за поддршка на растот на економијата и подобрување на квалитетот на животот преку заштита на потрошувачките права.

Во рамките на финансирањето на иновациите посебен акцент е ставен на едукацијата на потрошувачите преку организирање промотивни и едукативни кампањи. Проблематиката за правата на потрошувачите сè повеќе се предава во основните и средните училишта, како составен дел од формалното образование на населението. ЕУ програмите за образование (ЕРАЗМУС +) промовираат отворена онлајн платформа за пристап до знаење и информации кои се продуцираат преку финансираните проекти.

Со воведувањето на сертификатот „Фер со потрошувачот“ се очекува дека компаниите ќе имаат одговорност и ќе ги почитуваат законските одредби за намалување на отпадот, односно ќе преземаат активности заедно со граѓанските здруженија.

Се очекува дека ресорните министерства во соработка со бизнис заедницата, локалната самоуправа и потрошувачките организации ќе спроведува кампањи насочени кон користење и промовирање на добри практики во поглед на намалувањето на пластичната амбалажа а со самото тоа и почитување на законските одредби.

Прејораци

- Потрошувачите и трговците да воспостават поодговорен однос кон заштитата на животната средина, преку заемно делување и усвојување на позитивните примери во рамките на земјите на ЕУ.

- Спроведување на кампањи за користење на биоразградливи кеси со поддршка на бизнис секторот, потрошувачите и локалната самоуправа, а секако преку очекуваната поддршка на ресорното министерство за заштита на животната средина.
- Влијание на потрошувачите кон промена на современиот животен стил кој наметнува користење на производи за еднократна употреба, како пластични кеси, шишиња, чаши, чинии, прибор за јадење, амбалажи итн преку соодветни мерки.
- Имплементација на новиот пакет на Директивата за еко-дизајн пакет се ограничува само на одредени производи (производи за осветлување, фрижидери, телевизори, машини за миене садови, како и машини за перење алишта) со понудени подобрени решенија за подолгорочно обезбедувањето резервни делови за производите.
- Поддршка на сертификатот „Фер со потрошувачот“ во доменот на промоција на добри практики кога е во прашање животната средина.